

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 189 din 9 decembrie 1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni

I. Acte normative cu incidență asupra subiectului prezentei propuneri legislative

- Legea nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni
- Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate
- Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European
- HG nr. 496/2016 privind stabilirea conținutului, formei, dimensiunii și a modelului titlurilor de călătorie eliberate de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate
- OUG nr. 97/2005 privind evidența populației
- HG nr. 1693/2004 privind serviciile de evidență a populației
- OG nr. 83/2001 privind înființarea serviciilor de evidență a populației
- HG nr. 557/2006 privind pașapoartele electronice și forma lor
- Directiva 2252/2004 cu privire la pașapoartele electronice
- HG nr. 1319/2008 privind Centrul Național Unic de Personalizare a Pașapoartelor Electronice
- OUG nr. 5/2010 privind Autoritatea Națională pentru Cetățenie
- Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

II. Prevederi relevante

II.1. Dovada cetățeniei

II.1.1. Prevederi generale

Legea nr. 22/1991 a cetățeniei române

Art. 22 (1) Dovada cetățeniei române se face cu cartea de identitate sau, după caz, cu buletinul de identitate, cu pașaportul, cu titlul de călătorie fără mențiunea «identitate incertă», cu certificatul prevăzut la art. 20 alin. (6) sau cu documentele prevăzute la art. 23.

Art. 20 (6) După depunerea jurământului, Comisia eliberează certificatul de cetățenie română, care va fi întocmit în două exemplare, semnate de președintele Autorității

Naționale pentru Cetățenie, dintre care un exemplar va fi înmănat titularului. Ambele exemplare ale certificatului conțin elemente de siguranță și au aplicate fotografiile ale titularului.

Art. 23 În caz de nevoie misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României eliberează, la cerere, dovezi de cetățenie pentru cetățenii români aflați în străinătate.

II.1.2. Organe cu atribuții în evidența cetățeniei

- Autoritatea Națională pentru Cetățenie

Art. 7 din OUG nr. 5/2010 privind ANC

Autoritatea are, în desfășurarea activității, următoarele atribuții principale:

a)ține evidența cererilor de acordare, redobândire, renunțare și retragere a cetățeniei române, alcătuind dosare pentru fiecare caz în parte;

b)asigură condițiile necesare pentru desfășurarea activității Comisiei pentru cetățenie;

c)asigură secretariatul Comisiei pentru cetățenie;

d)păstrează și organizează arhiva Comisiei pentru cetățenie;

e)întocmește proiectele de ordine ale președintelui Autorității privind acordarea, redobândirea, retragerea și renunțarea la cetățenia română, precum și proiectele de ordine de respingere a acestor cereri;

f)redactează certificatele de cetățenie și îndeplinește procedura de rectificare a acestora;

g)asigură solemnitatea depunerii jurământului de credință față de România și păstrează evidența persoanelor care au depus jurământul de credință;

h)colaborează cu autorități ale administrației publice centrale și cu instituții internaționale cu atribuții în domeniul cetățeniei, fiind abilitată să încheie protocoale de colaborare;

i)comunică, la cerere, autorităților administrației publice centrale datele referitoare la persoanele care au dobândit, au redobândit sau au pierdut cetățenia română, potrivit legii;

j)răspunde solicitărilor cu privire la problemele cu care a fost sesizată, dacă intră în sfera sa de competență;

k)informează cu caracter general publicul cu privire la drepturile cetățenilor români, inclusiv cele care decurg din calitatea de cetățean european;

l)asigură participarea personalului la programe de formare și perfecționare profesională, în limita bugetului aprobat;

m)realizează orice alte obiective corespunzătoare domeniului de activitate al Autorității, în limita bugetului aprobat, a planului de activități și a legii.

Art. 18 din HG nr. 760/1999 de aprobare a Regulamentului consular

1.Funcționarii consulari vor îndeplini atribuții în materie de cetățenie, în temeiul legii române și al convențiilor internaționale la care România este parte.

2. În temeiul legii, funcționarii consulari vor primi:

a) cereri de redobândire a cetățeniei române de la foștii cetățeni români;

b) cereri de renunțare la cetățenia română de la persoanele care au dobândit deja cetățenia unui alt stat sau au asigurarea de primire a cetățeniei unui alt stat, dovedite cu acte oficiale, pentru a nu deveni persoane fără cetățenie, și care îndeplinesc celelalte cerințe legale;

c) cereri de clarificare a cetățeniei române.

Aceste cereri sunt transmise în țară spre a fi soluționate de către autoritățile abilitate prin lege.

3. Persoanele care, la cerere, au redobândit cetățenia română, în condițiile legii, cu păstrarea domiciliului în străinătate, vor depune jurământul de credință în fața șefului misiunii diplomatice sau al oficiului consular de carieră al României din țara în care domiciliază. După depunerea jurământului șeful misiunii diplomatice sau al oficiului consular de carieră va elibera persoanei care a redobândit cetățenia română certificatul constatator.

4. Funcționarii consulari vor elibera, la cerere, în caz de nevoie, dovezi de cetățenie pentru cetățeni români aflați în străinătate.

- **Centrul Național Unic de Personalizare a Pașapoartelor Electronice**

Art. 4 din HG nr. 1319/2008

Centrul îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) personalizează pașapoartele electronice - diplomatice, de serviciu și simple;

b) personalizează și alte documente, în condițiile legii;

c) gestionează bazele de date de producție conținând datele cu caracter personal necesare personalizării pașapoartelor electronice, în conformitate cu prevederile legale în domeniul protecției persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date;

d) verifică îndeplinirea standardelor și specificațiilor naționale și internaționale cu privire la pașapoartele electronice;

e) participă la comisiile internaționale de elaborare a standardelor și specificațiilor pentru documentele de călătorie;

f) asigură interoperabilitatea citirii pașapoartelor electronice românești prin implementarea standardelor recunoscute internațional în domeniul documentelor de călătorie.

II.2. Drepturile cetățenilor

II.2.1. Constituția României

Art. 16 – Egalitatea în drepturi

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.

(4) În condițiile aderării României la Uniunea Europeană, cetățenii Uniunii care îndeplinesc cerințele legii organice au dreptul de a alege și de a fi aleși în autoritățile administrației publice locale.

II.2.2. Referendumul

Art. 21 Cetățeanul care, în ziua referendumului național, se află într-o altă localitate decât cea în care este înscris în lista electorală poate să își exercite dreptul de vot în localitatea respectivă, la orice secție de votare, urmând a fi înscris într-o listă suplimentară de către președintele biroului electoral al secției de votare, pe baza actului de identitate sau a adeverinței care ține loc de act de identitate.

Prevederile din legea nr. 208/2015:

Art. 33

(1) Datele care se înscriu în Registrul electoral pentru fiecare alegător cu domiciliul în România sunt următoarele:

a) numele și prenumele, precum și numele avut înaintea căsătoriei sau a modificării administrative a numelui;

b) data nașterii;

c) locul nașterii;

d) codul numeric personal;

e) țara în care își are reședința, dacă este cazul;

f) adresa de domiciliu;

g) adresa de reședință, în țară, precum și perioada de valabilitate a acesteia;

h) seria și numărul actului de identitate;

i) data emiterii actului de identitate;

j) data expirării actului de identitate;

k) numărul secției de votare.

(2) Datele care se înscriu în Registrul electoral pentru fiecare alegător care și-a stabilit domiciliul în străinătate sunt următoarele:

a) numele și prenumele, precum și numele avut înaintea căsătoriei sau a modificării administrative a numelui;

b) data nașterii;

c) locul nașterii;

d) codul numeric personal;

- e) adresa de domiciliu;*
- f) numărul pașaportului;*
- g) data eliberării pașaportului;*
- h) data expirării pașaportului.*

(3) În plus față de datele menționate la alin. (2), pentru fiecare alegător care și-a stabilit domiciliul în străinătate și care locuiește temporar în România se înscriu următoarele date:

- a) adresa de reședință din România;*
- b) seria și numărul cărții de identitate provizorii;*
- c) data emiterii cărții de identitate provizorii;*
- d) data expirării cărții de identitate provizorii.*

(4) În plus față de datele menționate la alin. (1), pentru fiecare alegător cu domiciliul în România care și-a stabilit reședința în străinătate se pot înscrie adresa de reședință din străinătate, opțiunea pentru votul prin corespondență și codul poștal al adresei de reședință din străinătate.

(5) În plus față de datele menționate la alin. (1), pentru fiecare alegător cu domiciliul în străinătate care și-a stabilit reședința în altă țară se pot înscrie adresa de reședință din străinătate, opțiunea pentru votul prin corespondență și codul poștal al adresei de domiciliu sau al adresei de reședință din străinătate.

II.3. GDPR reglementări relevante

Art. 6 alin. (1) lit. (e): Prelucrarea este legală numai dacă și în măsura în care se aplică cel puțin una dintre următoarele condiții:

e) prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul;

Articolul 28, Persoana împuternicită de operator:

(1) În cazul în care prelucrarea urmează să fie realizată în numele unui operator, operatorul recurge doar la persoane împuternicite care oferă garanții suficiente pentru punerea în aplicare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să respecte cerințele prevăzute în prezentul regulament și să asigure protecția drepturilor persoanei vizate.

(2) Persoana împuternicită de operator nu recrutează o altă persoană împuternicită de operator fără a primi în prealabil o autorizație scrisă, specifică sau generală, din partea operatorului. În cazul unei autorizații generale scrise, persoana împuternicită de operator informează operatorul cu privire la orice modificări preconizate privind adăugarea sau înlocuirea altor persoane împuternicite de operator, oferind astfel posibilitatea operatorului de a formula obiecții față de aceste modificări.

(3) Prelucrarea de către o persoană împuternicită de un operator este reglementată printr-un contract sau alt act juridic în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern care are caracter

obligatoriu pentru persoana împuternicită de operator în raport cu operatorul și care stabilește obiectul și durata prelucrării, natura și scopul prelucrării, tipul de date cu caracter personal și categoriile de persoane vizate și obligațiile și drepturile operatorului. Respectivul contract sau act juridic prevede în special că persoană împuternicită de operator:

- a) prelucrează datele cu caracter personal numai pe baza unor instrucțiuni documentate din partea operatorului, inclusiv în ceea ce privește transferurile de date cu caracter personal către o țară terță sau o organizație internațională, cu excepția cazului în care această obligație îi revine persoanei împuternicite în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern care i se aplică; în acest caz, notifică această obligație juridică operatorului înainte de prelucrare, cu excepția cazului în care dreptul respectiv interzice o astfel de notificare din motive importante legate de interesul public;
- b) se asigură că persoanele autorizate să prelucreze datele cu caracter personal s-au angajat să respecte confidențialitatea sau au o obligație statutară adecvată de confidențialitate;
- c) adoptă toate măsurile necesare în conformitate cu articolul 32;
- d) respectă condițiile menționate la alineatele (2) și (4) privind recrutarea unei alte persoane împuternicite de operator;
- e) ținând seama de natura prelucrării, oferă asistență operatorului prin măsuri tehnice și organizatorice adecvate, în măsura în care acest lucru este posibil, pentru îndeplinirea obligației operatorului de a răspunde cererilor privind exercitarea de către persoana vizată a drepturilor prevăzute în capitolul III;
- f) ajută operatorul să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la articolele 32-36, ținând seama de caracterul prelucrării și informațiile aflate la dispoziția persoanei împuternicite de operator;
- g) la alegerea operatorului, șterge sau returnează operatorului toate datele cu caracter personal după încetarea furnizării serviciilor legate de prelucrare și elimină copiile existente, cu excepția cazului în care dreptul Uniunii sau dreptul intern impune stocarea datelor cu caracter personal;
- h) pune la dispoziția operatorului toate informațiile necesare pentru a demonstra respectarea obligațiilor prevăzute la prezentul articol, permite desfășurarea auditurilor, inclusiv a inspecțiilor, efectuate de operator sau alt auditor mandatat și contribuie la acestea.

În ceea ce privește primul paragraf litera (h), persoana împuternicită de operator informează imediat operatorul în cazul în care, în opinia sa, o instrucțiune încalcă prezentul regulament sau alte dispoziții din dreptul intern sau din dreptul Uniunii referitoare la protecția datelor.

(4) În cazul în care o persoană împuternicită de un operator recrutează o altă persoană împuternicită pentru efectuarea de activități de prelucrare specifice în numele operatorului, aceleași obligații privind protecția datelor prevăzute în contractul sau în alt act juridic încheiat

între operator și persoana împuternicită de operator, astfel cum se prevede la alineatul (3), revin celei de a doua persoane împuternicite, prin intermediul unui contract sau al unui alt act juridic, în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern, în special furnizarea de garanții suficiente pentru punerea în aplicare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să îndeplinească cerințele prezentului regulament. În cazul în care această a doua persoană împuternicită nu își respectă obligațiile privind protecția datelor, persoana împuternicită inițială rămâne pe deplin răspunzătoare față de operator în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor acestei a doua persoane împuternicite.

(5) Aderarea persoanei împuternicite de operator la un cod de conduită aprobat, menționat la articolul 40, sau la un mecanism de certificare aprobat, menționat la articolul 42, poate fi utilizată ca element prin care să se demonstreze existența garanțiilor suficiente menționate la alineatele (1) și (4) din prezentul articol.

(6) Fără a aduce atingere unui contract individual încheiat între operator și persoana împuternicită de operator, contractul sau celălalt act juridic menționat la alineatele (3) și (4) din prezentul articol se poate baza, integral sau parțial, pe clauze contractuale standard menționate la alineatele (7) și (8) din prezentul articol, inclusiv atunci când fac parte dintr-o certificare acordată operatorului sau persoanei împuternicite de operator în temeiul articolelor 42 și 43.

(7) Comisia poate să prevadă clauze contractuale standard pentru aspectele menționate la alineatele (3) și (4) din prezentul articol și în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 93 alineatul (2).

(8) O autoritate de supraveghere poate să adopte clauze contractuale standard pentru aspectele menționate la alineatele (3) și (4) din prezentul articol și în conformitate cu mecanismul pentru asigurarea coerenței menționat la articolul 63.

(9) Contractul sau celălalt act juridic menționat la alineatele (3) și (4) se formulează în scris, inclusiv în format electronic.

(10) Fără a aduce atingere articolelor 82, 83 și 84, în cazul în care o persoană împuternicită de operator încălcă prezentul regulament, prin stabilirea scopurilor și mijloacelor de prelucrare a datelor cu caracter personal, persoana împuternicită de operator este considerată a fi un operator în ceea ce privește prelucrarea respectivă.

Articolul 29, Desfășurarea activității de prelucrare sub autoritatea operatorului sau a persoanei împuternicite de operator:

Persoana împuternicită de operator și orice persoană care acționează sub autoritatea operatorului sau a persoanei împuternicite de operator care are acces la date cu caracter personal nu le prelucrează decât la cererea operatorului, cu excepția cazului în care dreptul Uniunii sau dreptul intern îl obligă să facă acest lucru.

Articolul 89, Garanții și derogări privind prelucrarea în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice:

(1) Prelucrarea în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice are loc cu condiția existenței unor garanții corespunzătoare, în conformitate cu prezentul regulament, pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate. Respectivul garanții asigură faptul că au fost instituite măsuri tehnice și organizatorice necesare pentru a se asigura, în special, respectarea principiului reducerii la minimum a datelor. Respectivul măsuri pot include pseudonimizarea, cu condiția ca respectivul scopuri să fie îndeplinite în acest mod. Atunci când respectivul scopuri pot fi îndeplinite printr-o prelucrare ulterioară care nu permite sau nu mai permite identificarea persoanelor vizate, scopurile respective sunt îndeplinite în acest mod.

III. Concluzii privind necesitatea modificărilor propuse

Având în vedere progresul tehnologic și dominația mijloacelor de comunicație electronice în societatea actuală, este necesară actualizarea legii nr. 189/1999 privind inițiativa legislativă cetățenească astfel încât să se recunască legal modalitățile de semnare electronică a documentelor. Acest procedeu este deja larg folosit în alte domenii care necesită identificarea persoanei și care au recunoscut eficiența mijloacelor electronice, un bun exemplu în acest sens fiind domeniul fiscal.

De asemenea, din practică a reieșit nevoia clarificării textelor legii nr. 189/1999 privind inițiativa legislativă cetățenească. Textele nemodificate din anul 1999 s-au dovedit insuficient de precise și rămase în urma evoluțiilor legislative din domeniile conexe legii nr. 189/1999 privind inițiativa legislativă cetățenească.

Evoluția demografică și libera circulație a cetățenilor români în afara țării au dus la sporirea comunității din diaspora. Alături de alocarea parlamentarilor pentru diaspora, prin identitate de rațiune considerăm necesară acordarea posibilității românilor din afara țării de a-și exercita dreptul constituțional la inițiativă legislativă. Legea actuală, prin lipsa unei proceduri eficiente pentru românii cu domiciliul în afara țării face ca dreptul acestora la inițiativă legislativă să nu poată fi exprimat. Structura actuală a legii, dominată de criteriul domiciliului în România, nu răspunde necesităților sociale actuale. Apariția unei largi comunități de români cu domiciliul în afara țării impune actualizarea legii nr. 189/1999 privind inițiativa legislativă cetățenească.

Prezenta inițiativă legislativă dorește să adreseze și să aducă soluții pentru lipsurile arătate mai sus în legătură cu legea nr. 189/1999 privind inițiativa legislativă cetățenească.

În numele inițiatorilor:

NR.	DEPUTAT	SEMĂTURĂ	PARTID
1.	BARNA ILIE-DAN		USR
2.	BENGA TUDOR-VLAD		USR
3.	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN		USR
4.	BULAI IULIAN		USR
5.	CHICHIRĂU COSETTE-PAULA		USR
6.	COSMA LAVINIA-CORINA		USR
7.	DAN NICUȘOR-DANIEL		Afiliat USR
8.	DEHELEAN SILVIU		USR
9.	DOBROVIE MATEI-ADRIAN		USR
10.	DRULĂ CĂTĂLIN		USR
11.	DURUȘ VLAD-EMANUEL		USR
12.	GHINEA CRISTIAN		USR
13.	ION STELIAN-CRISTIAN		USR
14.	IURIȘNIȚI CRISTINA-IONELA		USR
15.	LUPESCU DUMITRU		USR
16.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ		USR
17.	NĂSUI CLAUDIU-IULIUS-GAVRIL		USR
18.	POP RAREȘ-TUDOR		USR
19.	POPESCU NICOLAE-DANIEL		USR
20.	PRISNEL ADRIAN-CLAUDIU		USR
21.	PRUNĂ CRISTINA-MĂDĂLINA		USR
22.	RĂDULESCU DAN-RĂZVAN		USR
23.	RODEANU BOGDAN-IONEL		USR
24.	SEIDLER CRISTIAN-GABRIEL		USR
25.	STANCIU-VIZITEU LUCIAN-DANIEL		USR
26.	UNGUREANU EMANUEL-DUMITRU		USR
27.	VLAD SERGIU-COSMIN		USR
28.	ZAINEA CORNEL		USR
29.	BIZGAN-GAYRAL ANA-MICHAELA		Independ.
30.	BOHOTARU MARIAN-BUTAVELARI		Independ.
31.	CRISTIAN GHIȚA		USR SENATOR
32.	DINU NICOLETA RAMONA		USR SENATOR
33.	MIHAI GĂTÎU		USR senator

34.	DİRCA GEORGE EDWARD	USR-funct
35.	POPESCU NICOLAE DANIEL	USR-Dep
36.	DOBROVIE MATEI ADRIAN	USR Dep
37.	Lanyu Don	USR Senat
38.	COLIBAN ALLEN	USR SENAT
39.	PREȘAȘA FLORINA - RALUCA	USR SENAT
40.	VIȘTEMER ADRIAN	USR SENAT
41.	Morossi George	USR Senat
42.	Fălcuș Ni'cu	USR Senat
43.	BINIȚĂ SILVIA - MONICA	USR Senat
44.		
45.		
46.		
47.		
48.		
49.		
50.		
51.		
52.		
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		
60.		